מימין: "התרוממות" של קדישמן; "נטילת ידיים" של רובין. אפיק השקעה ידוע (צילומים: יח"צ)

"יש פנים חדשות בקהל קוני האמנות"

המכירה של תירוש במוצאי שבת הסתכמה בכ־2 מיליון דולר

מכירת האמנות הישראלית והבינלאומית בבית המכירות תירוש במוצ"ש הסתכמה בכ־2 מיליון דולר. המכירה אינה נחשבת גבוהה במיוחד, אך בעלי בית המכירות, דב חזן, מרוצה מהתוצאה: "לא היו במכירה זו פריטים לשבירת שיאים, אבל היה אולם מכירות מלא באופן לא רגיל וראינו פנים חדשות בקהל הקונים. זה ראוי לציון אחרי שבשנה וחצי האחרונות עבר חלק ניכר מנפח הפעילות למכירות אונליין".

• מה הביא את הקהל לאולם?

"המצב הכלכלי – מצד אחד מי שיש לו מעוניין לקנות והשוק הפיננסי המתנדנד הפך בעשור האחרון את האמנות לאפיק השקעה יותר ידוע. אנשים מעוניינים לפזר השקעות, הריבית 0 בשוק, ההשקעה באמנות מוכיחה את עצמה כרווחית לאורך שנים".

לדברי חזן, לצד אספנים, רוכשים מזדמנים שמעוניינים באמנות לבית ומשקיעים פיננסיים יש בין הקונים גם סוחרים שאורבים למציאות שיוכלו להשביח מכירות שלהם בעתיד. "אלה קונים בעיקר במכירות חלק ב' – של עבודות במחירים נמוכים יותר".

חלקה השני של המכירה של תירוש יתקיים במוצ"ש הקרוב. בתי המכירות נוהגים בקביעות לפצל את חלק א' היוקרתי מחלק ב' היותר נגיש.

• מה הקריטריונים לכלול יצירה בחלק א' לעומת חלק ב'?

חזן: "אני קורא לזה ציורים לחדרים הפנימיים. בעוד שחלק א' הם ציורים לסלון או לחדר ההנהלה, חלק ב' יכול לספק יצירות למסדרונות. טובות מאוד אבל פחות ידועות – אמנים צעירים יותר או פחות מבוקשים".

בתוצאות המכירה כיכבו, כרגיל, ה"אולד מאסטרס" הישראליים מרדכי ארדון וראובן רובין "הם המדד למצב השוק", אומר חזן. יצירתו של ארדון מ־1976 Paysage נמכרה ב־80 אלף דולר לעומת הערכה מוקדמת של 40־60 אלף דולר. ציורו של רובין "נטילת ידיים" הוערך ב־70־90 ונמכר ב־104 אלף דולר. שתי העבודות הופיעו על כריכת הקטלוג. עבודה של משה קסטל שהגיעה למכירה מאוסף ועזבון של אדריכל ישראלי חשוב, הוערכה ב־20־30 ונמכר ב־92 אלף דולר.

• למה ההערכה נמוכה בפער בזה?

"הייתה בשנים האחרונות ירידה במחירי עבודותיו של קסטל, וההערכה מבוססת על השוק. מאשימים אותנו תדיר בהערכות חסר, אך אני מאמין שההערכה הנמוכה נותנת טווח פעולה לשחקנים בשוק, והיא כמובן מפתה יותר מתעניינים. אין לנו כוונה להיות בתמחור של גלריות. אנחנו יכולים לעשות זאת רק בזכות העובדה שאני עומד מול היורשים ומנהלי עזבון, לא מול מי שקנה בעצמו אתמול ורוצה להרוויח. לא רלוונטי כמה זה עלה לפני 20־30 שנה, זה קנה מידה תקופתי ולא אקטואלי", מסביר חזן.

בחלק המכירה שהוקדש לבית איזי שפירא נמכרו 14 עבודות מתוך 17 שהוצעו וחלק נוסף מאוסף ליף, שנתרם לבית איזי שפירא, יימכר גם בחלק ב' במוצ"ש הקרוב.

במסגרת זו נמכר פסל "התרוממות" של קדישמן מאלומיניום כסוף, שהוערך ב־6,300 דולר – כפול ממחיר ההערכה המוקדמת. פסלו של יחיאל שמי "ציפור" נמכר ב־11 אלף דולר (לעומת 8,000 הערכה). העבודות בחלק זה נמכרות בעמלה מופחתת – 10% במקום 15% כרגיל.

עבודות של אמנים עכשוויים נמכרו במחירים שכדאי לעקוב אחריהם: צילום מסדרת הנערים של עדי נס משנת 2000 נמכר ב־8,600 דולר. פסל כינור עטוף בגבישי מלח של סיגלית לנדאו מ־2011, שהוערך ב־12־16 אלף דולר נמכר ב־27,600 דולר. דיוקן עצמי של גידי רובין, נכדו של ראובן, נמכר ב־3,700 דולר. רובין מציג בימים אלה תערוכת יחיד במוזיאון הרצליה. עבודה גדולה ומרשימה של חן שיש – Berlin By BY, נמכרה ב־11.5 אלף דולר. עבודה של זויה צ'רקסקי נמכרה ב־17.5 אלף דולר.

• חגית פלג־רותם

"החברה שלנו נעדרת מקום לרגישות ולפגיעות"

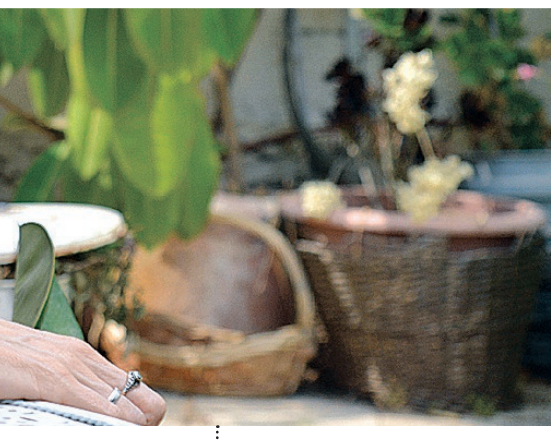

ניצן. "אמנות משוררת, כמו כל אמנות אמיתית, תושתק בסופו של דבר" (צילום: תמר מצפי)

המשוררת טל ניצן מוציאה ספר פרוזה ראשון "את כל הילדים בעולם", שתכניו כמו לקוחים מסערת התרבות של השבועות האחרונים ● בראיון ל"גלובס" אומרת ניצן: "מהומת התרבות או האנטי־תרבות, היא סימפטום למשהו הרבה יותר עמוק ומדאיג שקורה כאן. מירי רגב אינה העניין. זו שאלה הרבה יותר רחבה מתמיכה כספית או לא, אלא האווירה שבה נוצרת פה אמנות. והאווירה הזו חולה" / **יניב מגל**

ב אחת הסצנות ב"את כל הילדים בעולם", ספר הפרוזה הראשון שחיברה המשוררת טל ניצן, ויצא לאור לאחרונה (הוצאת "אחוזת בית"), הולכת אחת מגיבורות הספר, אלי, לראיין מנהלת תיאטרון אוונגרדי דמיוני בשם "מולקולה". האחרונה אומרת לה שם דברים שאמנם נכתבו לפני שנתיים, אבל כמו לקוחים מסערת התרבות של השבועות האחרונים: "למדתי על בשרי שהמקום הזה הוא מלכודת מוות לתרבות. במקרה הטוב היא התרבות שמתקבלת באדישות ובמקרה הרע היא מעוררת עוינות של ממש. בעיקר ביצירה שמאיימת לחרוג מהכללים החמימים של מדורת השבט. אז היא מהווה איום על המוסדות ומסתבר שגם על הקהל. בשנים האחרונות מתחולל פה סחף אנטי־תרבותי שהולך ומקצין וכתוצאה המטרה והצידוק של האמנות הם להשכיח, להרדים. אמנות מעוררת, כמו כל אמנות אמיתית, תושתק בסופו של דבר".

בדרך החוצה מעולם הפרוזה אל המציאות, בראיון ל"גלובס" ניצן מוצאת דברים אלו אקטואליים להפליא: "ביחס להמון תהליכים, הלב שלי מאוד כבד. מהומת התרבות או האנטי־תרבות, היא רק סימפטום למשהו הרבה יותר עמוק ומדאיג שקורה כאן – שפופוליזם,